

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VYRESNIO AMŽIAUS ŽMONIŲ REIKALŲ TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2025 m. birželio 16 d. Nr. (3.1) 0-133

Švenčionys

Posėdis įvyko 2025 m. birželio 19 d., 10 val.

Posėdžio pirmininkė – Jolanta Razmienė, Švenčionių rajono savivaldybės tarybos narė.

Posėdžio sekretorė – Jolita Lazdinienė, rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė.

Posėdyje dalyvavo tarybos nariai:

Danguolė Čiuvalova, Švenčionių Trečiojo amžiaus universiteto klausytoja;

Elena Kadzevičienė, Švenčionių rajono švietimo pagalbos tarnybos direktorė;

Grażina Mackevičienė, Švenčionių Trečiojo amžiaus universiteto klausytoja;

Laimutė Stūglienė, Švenčionių Trečiojo amžiaus universiteto klausytoja;

Antanas Petkūnas, Švenčionių Trečiojo amžiaus universiteto klausytojas;

Edvard Voršinski, Švenčionių rajono savivaldybės tarybos narys.

Nedalyvavo:

Stasė Mažuolienė, Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjungos Švenčionių rajono filialo pirmininkė.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos atlikto tyrimo „Vyresnio amžiaus žmonių skaitmeninė atskirtis“ pristatymo.
2. Dėl Vyresnio amžiaus žmonių savaitės renginių organizavimo savivaldybėje.

1.SVARSTYTA. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos atlikto tyrimo „Vyresnio amžiaus žmonių skaitmeninė atskirtis“ pristatymas.

Tarybos pirmininkė Jolanta Razmienė trumpai pristatė atlikto tyrimo „Vyresnio amžiaus žmonių skaitmeninė atskirtis“ rezultatus. Tyrimo metu koncentruotasi į šešias pagrindines gyvenimo sritis, kuriose vyresniems žmonėms kyla daugiausia sunkumų įsigyti prekes ir (arba) gauti paslaugas: sveikatos priežiūros paslaugos; kasdienės paslaugos, susijusios su buitimi ir namų ūkiu; viešosios ir finansinės paslaugos; transporto paslaugos; maisto ir kitų prekių įsigijimas; laisvalaikio ir pramogų paslaugos. Apibendrinus pagrindines kiekybinės vyresnio amžiaus žmonių apklausos duomenis, pateiktos išvados, kad skaitmeninė atskirtis yra daugiasluoksnė – ne visi jos atvejai sukelia vienodus sunkumus ir lemia vienodą poveikį žmonių kasdienai. Didžiausias skaitmeninės atskirties poveikis atsiranda tuomet, kai į skaitmeninę erdvę persikelia būtinosios paslaugos (sveikatos priežiūros, transporto, maisto ir prekių įsigijimas ir pan.), panaikinama anksčiau buvusi prieiga prekių ir paslaugų pardavimo vietose, nėra alternatyvių būdų jas gauti arba šios alternatyvos nėra realiai veikiančios. Nors skaitmenizacija vyresnių Lietuvos gyventojų suprantama kaip palengvinimas skaitmeninių įgūdžių turintiems žmonėms, šių įgūdžių stokojantiems kyla per daug iššūkių ir įvairių nepatogumų. Dalis vyresnių žmonių visai nesinaudoja pagrindinėmis skaitmeninėmis arba skaitmeniniu būdu teikiamomis/ valdomomis paslaugomis, pvz. elektronine bankininkyste (13 proc. dalyvavusių apklausoje), sveikatos priežiūros paslaugų valdymu „E.sveikata“ portale (19 proc.), komunalinių mokesčių, telekomunikacinių paslaugų apmokėjimu internetu (10 proc.), tarp miestinių bilietų pirkimu internetu ar mob. telefonu (23 proc.), miesto viešojo transporto bilietų pirkimu internetu ar telefonu (30 proc.), prekybos centrų mobiliosios nuolaidų programėlės (20 proc.). Kiekybiniai ir kokybiniai tyrimo duomenys rodo, kad viena svarbiausių priežasčių, kodėl paslaugų skaitmenizacija kelia sunkumų, yra skaitmeninių įgūdžių trūkumas, nepakankamas anglų kalbos žinios, sukčiavimo, apgavysčių bei asmens duomenų apsaugos ir privatumo pažeidimų baimė. Svarbiu veiksmu išlieka

vyresnių žmonių įprotis paslaugas tvarkyti įprastu būdu t.y. gyvai. Susidūrus su skaitmeniniais sunkumais, pirmuoju pagalbos šaltiniu laikomi artimieji ir giminaičiai (partneris (-ė), vaikai, anūkai). Patogi ir prieinama skaitmenizacija galėtų mažinti socialinę atskirtį ir padėti ją įveikti ir šiuo metu trūksta: individualius poreikius atitinkančių skaitmeninių įgūdžių lavinimo programų; pagalbos su skaitmeninių įrenginių ir paslaugų valdymu vyresniems žmonėms.

Tarybos narė Elena Kadzevičienė, pritarė atlikto tyrimo rezultatams, teigdama, kad vyresnio amžiaus žmonėms sudėtinga patiems užsiregistruoti į gydymo įstaigas, sumokėti mokesčius, netgi parduotuvėse, kuomet diegiamos savitarnos kasos, susimokėti už prekes. Vyresnio amžiaus asmenys turi būti mokomi naudotis šiuolaikinėmis skaitmeninėmis technologijomis. Prieš 3 metus buvo organizuoti vyresnio amžiaus asmenims mokymai, tačiau grupė nesusirinko. Vyresnio amžiaus asmenys kurie yra aktyvūs, jie ir visur yra aktyvūs, o kurie nieko nenori jie ir toliau nieko nenorės. Ji pateikė gerą problemos sprendimo būdą, kuomet TAU Pabradės ir Švenčionių lenkų fakulteto lankytojai buvo mokomi naudotis išmaniuoju telefonu. Mokymus vedė mokytojas ir mokiniai. Buvo organizuoti 3 užsiėmimai, paruošta instrukcija, kaip naudotis (žingsnis po žingsnio), jeigu kažkas nepavykdavo, jaunimas padėdavo ir patardavo. Mokymai buvo prasmingi. Juose dalyvavo Švenčionių Karaliaus Mindaugo gimnazijos ir Pabradės „Žeimenos“ gimnazijos mokiniai.

Tarybos pirmininkė Jolanta Razmienė, siūlo ir kituose TAU fakultetuose organizuoti tokius mokymus.

Tarybos narė Elena Kadzevičienė, pritarė šiai idėjai, tačiau siūlo į tokius mokymus bandyti įtraukti ne tik TAU klausytojus bet ir vyresnio amžiaus asmenis iš bendruomenės. Ji informavo kad per Švenčionių miesto vietos veiklos grupę pateikė Senyvo amžiaus žmonių socialinės įtraukties ir emocinės gerovės stiprinimas Švenčionių mieste projektą „Gyvenimas tęsiasi kartu“. Projektu numatoma organizuoti mokymus 3 grupėms po 7 asmenis, viso 21 asmeniui. Kurių metu kiekvienai grupei bus organizuojami 8 užsiėmimai po 2 valandas. Projekte galės dalyvauti tik Švenčionių mieste gyvenantys vyresnio amžiaus asmenys.

Tarybos narė Danguolė Čiuvalova, siūlo į mokymus kviesti tuos asmenis, kurie tikrai nemoka naudotis informacinėmis technologijomis ir nori išmokti.

Tarybos narė Elena Kadzevičienė, pareiškė susirūpinimą, kad išvis bus sudėtinga surinkti 21 asmenį dalyvauti projekte.

Tarybos narė Danguolė Čiuvalova, siūlo viešinti informaciją apie numatomus vykdyti mokymus, vietinėje spaudoje, skelbimų lentose.

Tarybos narė Gražina Mackevičienė, pateikė informaciją, kad bibliotekų padaliniuose yra kompiuteriai, kurias gali naudotis visi norintys. Bibliotekininkės geranoriškai padeda vyresnio amžiaus asmenims.

Tarybos narė Danguolė Čiuvalova, siūlo, kad mokymuose galėtų padėti ne tik mokiniai bet ir vyresnio amžiaus asmenys, kurie moka naudotis informacinėmis technologijomis, kaip savanoriai.

Tarybos narė Elena Kadzevičienė, pritaria Danguolės Čiuvalovos siūlymui, kad jeigu būtų sukurta savanorystės sistema, nekiltų jokių problemų.

Tarybos pirmininkė Jolanta Razmienė, siūlo kreiptis į Jaunimo centrų darbuotojus bei jaunimą, ar jie sutiktų kaip savanoriai, jeigu pas juos užeitų vyresnio amžiaus asmenys, jiems padėti informacinėmis technologijomis pvz. užsiregistruoti pas gydytojus, pasikonsultuoti kaip galima būtų rasti juos dominančią informaciją. Galima būtų nustatyti budėjimo valandas, kuomet galėtų kreiptis ir apie tai paskleisti žinią vyresnio amžiaus asmenims.

KALBĖJO: Jolanta Razmienė, Elena Kadzevičienė, Edvard Voršinski, Danguolė Čiuvalova, Gražina Mackevičienė.

NUTARTA:

1. Viešinti informaciją apie numatomą vykdyti Senyvo amžiaus žmonių socialinės įtraukties ir emocinės gerovės stiprinimas Švenčionių mieste projektą „Gyvenimas tęsiasi kartu“.
2. Organizuoti mokymus kitų TAU fakultetų nariams kaip naudotis išmaniuoju telefonu.
3. Svarstyti galimybę bendradarbiauti su Jaunimo centrų darbuotojais bei centrus lankančiais jaunuoliais dėl pagalbos senjorams naudotis skaitmeninėmis technologijomis.

2. SVARSTYTA. Vyresnio amžiaus žmonių savaitės renginių organizavimo savivaldybėje klausimas.

Tarybos pirmininkė Jolanta Razmienė siūlo dar kartą pasitarti, dėl renginių, skirtų Tarptautinei pagyvenusių žmonių dienai paminėti.

Tarybos narė Danguolė Čiuvalova, informavo, kad, šiais metais negalės organizuoti išvykos prie jūros. Ji dar kartą akcentavo, kad mintis buvo, kad prie jūros vyktų senjorai, kurie niekada prie jos nėra buvę. Siekdama surinkti informaciją, ji kreipėsi į rajone veikiančių bendruomenių pirmininkus, seniūnaičius. Susidūrė su kai kurių bendruomenės pirmininkų abejingumu. Trečiojo amžiaus universiteto klausytojai jai priekaištavo, kad Trečiojo amžiaus universiteto klausytojams niekas nepasiūlė vykti prie jūros.

Tarybos pirmininkė Jolanta Razmienė, informavo, kad kadangi tarybos narė Danguolė Čiuvalova negalės šiais metais organizuoti išvykos prie jūros, ji imsis pati iniciatyvos ir prašo prisidėti ir kitus tarybos narius prie organizacinių reikalų. Savivaldybės pirkimų plane yra numatyta 3000,00 Eur suma transporto paslaugai pirkti vyresnio amžiaus žmonių savaitei paminėti. Praeitame posėdyje buvo nuspręsta, užsakinėti didesnę 72 vietų autobusą arba užsakyti 2, todėl mano, kad numatytos sumos užteks 2 autobusams. Asmenims vykstantiems prie jūros kainuotų tik apgyvendinimas viešbutyje. Siūlo kelionę planuoti spalio 1-3 dienomis, kai Palangos mieste, bus organizuojamas festivalis, skirtas tarptautinei pagyvenusių žmonių dienai paminėti.

Tarybos narė Laimutė Stūglienė, informavo, kad imsis iniciatyvos organizuoti nakvynę Palangoje.

Tarybos narė Danguolė Čiuvalova, informavo, kad Tarybos pirmininkei persiūs sąrašus asmenų, kurie vyko pernai prie jūros, kad šiais metais vyktų visai kiti asmenys.

Tarybos pirmininkė Jolanta Razmienė pasidomėjo tarybos narių Danguolės Čiuvalovos ir Edvard Voršinski, ar jie galės apklausti Švenčionėlių ir Pabradės kavinių savininkus, dėl iniciatyvos testinumo „Nemokama kava senjorams“. Švenčionyse kavinių savininkus, ji apklaus pati.

Tarybos narys Edvard Voršinski, sutiko apklausti Pabradės kavinių savininkus.

Tarybos narė Danguolė Čiuvalova, sutiko apklausti Švenčionėlių kavinių savininkus, o taip pat organizuoti išvyką į Palūšę, suderinti su laivo kapitonu pasiplaukiojimą ežerais, paderinti pasivaikščiojimą su gidu miško takais.

Tarybos pirmininkė Jolanta Razmienė, siūlo kaip ir pernai suorganizuoti senjorų meno kolektyvų festivalį. Ji informavo, kad imsis iniciatyvos apklausti rajono bei kaimyninių savivaldybių senjorų kolektyvus dėl galimybės dalyvauti rugsėjo mėn. organizuojamame festivalyje. Taip pat ji pasirūpintų festivalio programos sudarymu ir viešiniu.

Kalbėjo: Jolanta Razmienė, Edvard Voršinski, Laimutė Stūglienė, Danguolė Čiuvalova
Nutarta bendru sutarimu.

NUTARTA:

1. Derinti transporto paslaugos pirkimą nuvežimui į Palangą ir apgyvendinimą Palangos mieste.
2. Apklausti kavinių savininkus Švenčionėliuose, Pabradėje ir Švenčionyse ar norėtų tęsti iniciatyvą „Nemokama kava senjorams“ ir šiais metais.
3. Organizuoti išvyką į Palūšę, Ignalinos rajone, pasiplaukiojimą ežerais bei pasivaikščiojimą miško takais.

Pasitarimo pabaiga: 11.45 val.

Tarybos pirmininkė

Jolanta Razmienė

Tarybos sekretorė

Jolita Lazdinienė

